

Gemersko-malohontské múzeum v Rimavskej Sobote –
zariadenie Banskobystrického samosprávneho kraja

PROGRAMOVÁ PONUKA NA OKTÓBER 2017

VÝSTAVY

Naj... zo zbierok Gemersko-malohontského múzea

Venovaná 135. výročiu založenia múzea

14. 9. – 30. 11. 2017

Úvod výstavy je venovaný histórii múzea od jeho založenia v roku 1882. Na výstave je prezentovaných viac ako 60 zbierkových predmetov z odborov prírodnej vedy, archeológia, história, etnológia, dejiny umenia a historický knižničný fond. Návštevník si môže prehliadnúť najťažší zbierkový predmet, najmenší zbierkový predmet, najstarší zbierkový predmet, najväčšiu, najmenšiu a najstaršiu hlinenú nádobu, najstarší zbierkový predmet zhotovený ľudskou rukou, najstaršiu textíliu, najznámejšiu westernovú pušku, najfarebnejšie tanierne, najstaršie zaevidované zbierkové predmety, najväčší a najmenší obraz, najväčšiu, najmenšiu a najhrubšiu knihu a pod. Prezentované sú aj najnovšie akvizície zbierkových predmetov z jednotlivých fondov, ako aj najnovšie reštaurované zbierkové predmety z fondu história umenia.

Policajné symboly zo sveta

Zo zbierky Dr. László Szilasa z Ostrihomu

10. 8. – 31. 10. 2017

Autorom výstavy je László Szilas z Ostrihomu, súkromný zberateľ, ktorý sa zbieraniu policajných symbolov venuje už 25 rokov. Vo svojej zbierke vlastní nášivky na rukávy, odznaky, čiapky, ocenenia, medaily, ale aj celé uniformy zo 127 štátov sveta. V jeho zbierke sú zastúpené symboly a policajné uniformy nielen z Európy, ale aj exotických krajín, akými sú Thajsko, Nepál, Mexiko, Alžírsko, Omán, Peru, Thajsko, Oceánia, Holandské Antily či ostrov Tuvalu v Tichom oceáne. Najpočetnejšie sú zastúpené výložky na rukávoch, ktorých eviduje 1 353 kusov. Nasleduje 70 čiapok a vyše 40 rovnošiat. Jeho zbierka sa viaže k štátnej, pohraničnej a obecnej polícii i colnej správe.

**„Malenkij robot“ (1945 - 1949)
V zajatí sovietskych lágrov.
Výstava predĺžená do 31. 10. 2017**

Autorom výstavy je Vladimír Lehotai z Uzovskej Panice, ktorý k téme realizoval rozsiahly výskum a osobne navštívil miesta bývalých zajateckých táborov na území dnešnej Ukrajiny. Koniec druhej svetovej vojny (1939 - 1945) a príchod Červenej armády na územie dnešného Slovenska pre mnohých neznamenal oslobodenie. Sovietski vojaci odviekli civilných občanov nemeckého a tiež aj maďarského pôvodu z územia Maďarska a z južnej časti Československa do Sovietskeho Zväzu na tzv. „malenkij robot“, t.j. na malú robotu. No mnohí sa domov už nikdy nevrátili... Prostredníctvom výstavy návštevníci získajú informácie o živote v lágroch a o osobných príbehoch niektorých účastníkov z okolia Rimavskej Soboty.

PODUJATIA

Belujské hrnčiarstvo Prezentácia a tvorivé dielne

13. november 2017 o 16:00

Prezentácia a tvorivé dielne sú venované pomerne neznámej, no pozoruhodnej hrnčiarskej dielni z hontianskej obce Beluj, ktorá zanikla koncom 19. storočia. Formou projekcie krátkeho filmu s odborným výkladom je účastníkom podujatia prezentovaná dielňa z historického, estetického a technologického hľadiska. Súčasťou projekcie je ukážka tradičného výrobného postupu tvarovania nádoby na hrnčiarskom kruhu. Po prezentácii nasleduje praktická časť, v ktorej si účastníci môžu vyrobiť ukážkové predmety z hrnčiarskej hliny, ktoré si následne vyzdobia tradičnou technikou rytia a maľovania, ktorá sa používala v Beluji. Účastníkmi vytvorené diela sa stanú vlastníctvom ich autorov. Vstupné je dobrovoľné.

PREDMET MESIACA

Obuvnícke náradie na výrobu a opravu obuvi

Vystavené obuvnícke náradie - šidlá, nože, zrezávače kože, kladivká, hladidlá a iné, začalo do múzea pribúdať v 50. rokoch 20. storočia. Väčšia zbierka sa stala súčasťou etnografického fondu múzea v roku 1995. Získané náradie používal obuvník Deszõ Bán Bódi (1901 – 1983) z Tomášoviec. Po roku 2000 sa zbierkový fond rozšíril o časť náradia a výrobkov obuvníka Juraja Aláča (nar. 1901) z Bakty, Matúša Šuleka (1894 – 1971) z Kyjatíc a Samuela Králika (1877 – 1963), ktorý mal svoju dielňu na Cukrovarskej ulici v Rimavskej Sobote. Obuvníctvo je remeselná a domáca výroba a oprava obuvi. Vyvinulo sa zo ševcovstva, zaoberajúceho sa spracovaním kože a výrobou jednoduchej obuvi, v 19. storočí. Obuvníci šili najmä koženú mužskú, ženskú a detskú obuv. Mnohí sa ako pomocníci učili u obuvníckych majstrov a kým mohli začať remeslo samostatne vykonávať museli si najprv u majstrov odpracovať určitú pomocnícku dobu. V roku 1872 došlo k zrušeniu cechov a obuvníci sa začali organizovať v spolkoch. Už v roku 1873 vznikol obuvnícky spolok v Rimavskej Sobote a v Revúcej, v roku 1874 v Ratkovej a v roku 1876 v Rožňave, pričom Gemer-Malohont patril k regiónom s najväčším počtom obuvníkov v rámci Slovenska. Rozvoj obuvníckeho remesla pretrvával do obdobia 1. ČSR, kedy dochádza pod vplyvom vznikajúceho obuvníckeho priemyslu a továrenskej výroby obuvi ku kríze, keďže väčšina obuvníkov bola nútená preorientovať sa na opravu továrensky vyrobenej obuvi, prípadne museli svoje dielne zatvoriť.

Stála vlastivedná expozícia

Expozícia prezentuje prírodné a kultúrne dedičstvo regiónov Gemer a Malohont. Vystavené sú predmety z oblasti paleontológie, geológie, zoológie, archeológie, histórie, etnografie a výtvarného umenia – napr. nálezy kostí mastodonta, tapíra či nosorožca z paleontologickej lokality Kostná dolina pri obci Hajnáčka, pestrá kolekcia dermoplastických preparátov živočíchov, vzácne archeologické nálezy zo Včeliniec, Hodejova, Tornale i samotnej Rimavskej Soboty, zbierky dokumentujúce obdobie tureckých vpádov a stavovských povstaní, ukážky cechovej a kameninovej výroby a historického nábytku, ukážky ľudového bývania a odievania, výrobkov remeselníkov (hrnčiari, brdári, rezbári...) či umelecké diela zachytávajúce významné osobnosti a miesta Uhorska a regiónu Gemer-Malohont. Vzácnosťou je múmia egyptskej ženy z obdobia 1087 – 664 pred Kristom a vajce najväčšieho nelietajúceho vtáka žijúceho na Madagaskare v urona obrieho, ktorý vyhynul v 17. storočí. Prostredníctvom zvukového panelu si vypočujete žaby, cicavce a najrôznejšie druhy vtákov.

Expozícia Protifašistický odboj a SNP v Gemeri-Malohonte

Moderne koncipovaná expozícia ponúka komplexný pohľad na problematiku protifašistického odboja a Slovenského národného povstania v regióne. Prostredníctvom trojrozmerných predmetov, fotografického materiálu i audiovizuálnych prezentácií sú okrem reálií protifašistického odboja naznačené i podmienky pre jeho formovanie a dôsledky vzniku Slovenského štátu, Viedenská arbitráž či nemecká okupácia.

* * *

PRIJÍMAME KULTÚRNE POUKAZY (do 18. 11. 2017)

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!

Kontakt:

Gemersko-malohontské múzeum
Nám. M. Tompu 5, 979 01 Rimavská Sobotka
tel.: 047/56 32 741, 56 32 730
fax: 047/56 32 730
e-mail: office@gmmuzeum.sk
Web: www.gmmuzeum.sk
Facebook: Gemersko-malohontské múzeum Rimavská Sobotka

Otváracie hodiny:

Pondelok – Piatok 8:00 – 16:00
Sobota – Nedeľa 9:00 – 17:00
(apríl – september)

Vstupné:

Dospelí – 2 €
Deti, študenti, dôchodcovia – 1 €
Deti do 6 rokov, ZŤP, vojnoví veteráni – zdarma